

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Enchiridion, Sive Manuale Confessariorvm Et
Poenitentivm**

Azpilcueta, Martín de

Antverpiæ, 1625

Georgius Calandrus Lusatianus Iuriscons. Candido Lectori S.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41661

GEORGIVS
CALANDRVS LVSI-
TANVS IVRISCONS.
Candido Lectori S.

EXPECTABAM (Lector beneuole) aliam maiorem occasionem, qua possem Dominum, ac præceptor meo officij mei debitum ex integro persoluere, sed recentis editio aurei Enchiridi, siue Manualis Confessiorum, & operum aliorum eiusdem frequentia, non patiuntur longiores moras, & me quasi nolentem cogant, vt cumque prodiere foras, ac illū veluti magna summæ creditorem, leui quodam, sed grati animi indice, munusculo præuenire, donec pleno aliquando opere satisfaciam. Sic frondibus coronantur Diuorum altaria, & mola litat, qui thura non habent. Quod autem præcipue me ad hoc adegit, est, quod arbitrer è Republica Christiana esse, ut vel leuis notitia habeatur de magna estimatione eruditionis eius, quam cum vita integritate cōiunctam semper habuit, deq; qualitate operū eius, quo libetius ea legantur. Ob oculos ergo propono tibi, candido Lector, vnum nostri seculi doctrinæ, ac sanctitatis exemplar, D. Martinum ab Azpilcueta Doctorem Nauarrum, qui tam præfato Manuali, quā omnibus alijs, vtrūq; sartum rectum ostendit. Alterum quidem, dum primum in se, deinde in alijs vita omnia atq; peccata remediis opportunis extirpat, & actus hominū ad bene beateq; viuēdū sedatio instruit. Alterum dū in ijs rite peragendis omnia iuris

iuris diuini
netralia res
medium pr
breuitate, v
nu suis prio
na superarū
uissima, vel
cupletat: vel
gente quip
spiritus in si
ture cygnus
dulatur. In e
enitescit: qu
bidum mana
fæcata, vtro
tiæ bene co
tatis flores,
gratia, ac lep
vndique, siu
cudit. V triu
qui à quadra
bricæ (Casto
cœpi sub ei
que ad præs
tia S.D.N.C
per septenn
pres, quantu
præceptor
proficio, sic
mè. Quantu
ctor, quod c
ra insignes
iiciuntur et
taquinque
fetus: quo
ne cecineru

iuris diuini & humani, & vtriusq; philosophiq; pe-
netralia referat, & abstrusa quæque recludit, & in
medium profert, ea copia, vt nihil addi possit, ea
breuitate, vt nihil diminui, tanto in hac vltima ma-
nu suis prioribus superior, quanto suè priores alic-
na superarunt. Sic sunt eiusdem Auctoris opera no-
uissima, vel quæ addendo prioribus olim editis lo-
cupletat: vel quæ de novo nunc edit plurima. Ver-
gente quippe deorsum conditione corporea, vigor
spiritus in sublimiora concendit, & quasi alter na-
ture cygnus quo morti proximior, eo suauius mo-
dulatur. In eo sub tenui carne tenuissimus spiritus
enitescit: quasi sine carne totus spiritus. Nihil tur-
bidum manat, nil insipidum, sed omnia pura, ac de-
fæcata, vtroque sale, tam conscientię, quam scien-
tiæ bene condita. Fluunt ex ore doctrinæ, ac sancti-
tatis flores, Amaltheæ cornu copiam dixeris, sic
gratia, ac lepore doctæ ac beatæ animæ circumflant
vndique, siue antiquis operibus addit, siue de novo
cudit. Vtriusque temporis ego testis oculatus sum,
qui à quadraginta annis Salmanticæ, & Conym-
bricæ (Castellæ, ac Lusitanæ literarum Emporijs)
cœpi sub eius disciplina operam iuri nauare, & us-
que ad præsens, quo Romæ in almo gymnasio, gra-
tia S.D.N. Gregorij XIIII. Pontificis Opt. Max. iam
per septennium iuris Pontificij ordinarius inter-
pres, quantumvis minimus, exsisto, eiusdem D. mei
præceptoris eximiis scriptis addisco, & quotidie
proficio, sicut omnibus multum, sic magis nouissi-
mè. Quanto igitur maiori laude putas, Candide Le-
ctor, quod celebrare potuissent hodierna eius ope-
ra insignes illi duo viri, quorum Epigrammata sub-
iiciuntur edita Conymbricæ ab hinc annis trigin-
taquinque, quo tempore ille primos suos edebat
fœtus: quorum alter heroico, alter elegiaco carmi-
ne cecinerunt, toto orbe iam tunc celeberrimum

Nauarrum, tum prælegendo, tum de iure respon-
dendo in inclytis Hispaniarum Academiis ea, qua
didicerat, simul & docuerat antea iunior in Galli-
canis, si vidissent eundem nunc longe seniorem, &
maiori otio Romæ vetera sua augentem, & noua
indies proferentem, & vrraque ingenio acutissimo
exornantem, industria solertissima elaboratam, do-
ctrina absolutissima perficientem, gratisq; ad quæ-
sita tamquam alterum iuris Apollinem ex tripode
respondentem? Deduxi, candide Lector, magni mei
præceptoris, ac domini primas hic tantum lineas:
depingent alij suos colores, hoc artem oratoriam,
in qua non adeo versor, desiderat, illi simplex veri-
tas, in qua soleo versari, sufficit. Bene vale, & frue-
re. Romæ 20. Martij M.D.Lxxix.

DVO

EPI
ILL
INS

Quos Regial
gnis hono
bus a

Alterum
na

M

Sæpe renascent
Non tu Diætao
Auctoremque
Ania nocturna
Nec tripodas T
sed liquida ver
pectora nostra
Corrigis, et in
Spes nimias, an
Pontifices tu p
Ausonia, Reg
Nosse modum

